

Đề 1.

1. Phân biệt sắc thái nghĩa của những từ đồng nghĩa (in đậm) trong các tập hợp từ sau:

- a) "...những khuôn mặt **trắng bệch**, những bước chân nặng như đeo đá."
- b) Bông hoa huệ **trắng muốt**.
- c) Hạt gạo **trắng ngần**.
- d) Đàn cò **trắng phau**.
- e) Hoa ban nở **trắng xoá** núi rừng.

2. Tìm những từ đồng nghĩa với từ in đậm trong từng câu dưới đây.

- a) Bóng tre trùm lên âu yếm **làng** tôi.
- b) Đứa bé rất chóng lớn, người tiêu phu **chăm nom** như con đẻ của mình.
- c) Ngôi nhà **nhỏ** trên thảo nguyên.

3. Một bạn viết những câu dưới đây . Theo em cách diễn đạt trong những câu này đã hợp lí chưa? Vì sao?

a) Bạn Dũng lúc thì hiền lành, lúc thì chăm chỉ.

b) Anh bộ đội bị hai vết thương: một vết thương ở cánh tay, một vết thương ở Điện Biên Phủ.

4. Trong bài **Mùa thu mới**, nhà thơ Tố Hữu viết:

Yêu biết mấy, những dòng sông bát ngát
Giữa đôi bờ dào dạt lúa ngô non
Yêu biết mấy, những con đường ca hát
Qua công trường mới dựng mái nhà son!

Theo em , khổ thơ trên đã bộc lộ cảm xúc của tác giả trước những vẻ đẹp gì trên đất nước chúng ta?

5. Hãy tả lại một cảnh vật thiên nhiên mà em yêu thích(ngọn núi, cánh rừng, dòng sông, bãi biển, hồ nước, dòng thác...).

Đề 2

1. Chọn từ thích hợp trong các từ sau để điền vào chỗ trống: *cho, biếu, tặng, truy tặng, cấp, phát, ban, dâng, hiến.*

a) *Bác gửi.... các cháu nhiều cái hôn thân ái.*

(Hồ Chí Minh)

b) *...chị Võ Thị Sáu danh hiệu anh hùng.*

c) *Ăn thì no, ... thì tiếc.* (Tục ngữ)

d) *Lúc bà về, mẹ lại.... một gói trà mạn ướp nhụy sen thơm phưng phức.*

(Tiếng việt 3, tập 2, 1983)

e) *Đức cha ngậm ngùi đưa tay...phước.*

(Chu Văn)

g) *Nhà trường... học bổng cho sinh viên xuất sắc.*

h) *Ngày mai, trường... bằng tốt nghiệp cho sinh viên.*

i) *Thi đua lập công ...Đảng.*

k) *Sau hoà bình, ông Đỗ Đình Thiện đã.... toàn bộ đồn điền này cho nhà nước.*

(Tiếng việt 5, tập 2, 2006)

2. Có thể viết các câu như dưới đây được không? Vì sao?

a) Nam có mười quyển sách vở.

b) Mẹ mua cho con ba sách, mẹ nhé.

c) Bác nông dân đang cày ruộng nương.

d) Em bé tập nói năng.

e) Mẹ cháu đi chợ búa.

3. Tìm thêm các từ đồng nghĩa vào mỗi nhóm từ dưới đây và chỉ ra nghĩa chung của từng nhóm:

a) *chọn, lựa....*

b) *diễn đạt, biểu đạt...*

c) *đông đúc, tấp nập, ...*

4. Trong bài **Việt Nam thân yêu** (Tiếng việt 5, tập một), nhà thơ Nguyễn Đình Thi có viết:

Việt Nam đất nước ta ơi!

Mênh mông biển lúa đâu trời đẹp hơn

Cánh cò bay lá dập dờn,

Mây mờ che đỉnh Trường Sơn sớm chiều.

Nêu những cảm nhận của em khi đọc đoạn thơ trên.

5. Đất nước ta có nhiều cảnh đẹp do con người tạo nên. Hãy tả một cảnh đẹp đó trên quê hương em hoặc nơi em đã từng đến.

Đề 3.

1. Thay từ ngữ in đậm trong đoạn văn dưới đây bằng một từ ngữ đồng nghĩa khác để các câu văn có hình ảnh hơn:

Hồ tư-nung

Hồ Tư- nung ở phía bắc thị xã Plây- cu. Hồ rộng **lắm**, nước trong như lọc. Hồ **sáng đẹp** dưới ánh nắng **chói** của buổi trưa hè. Hàng trăm thứ cá sinh sôi nảy nở ở đây. Cá đi từng đàn, khi thì tự do bơi lội, khi thì lao nhanh như những con thoi. Chim chóc cũng đua nhau đến bên hồ làm tổ. Những con bói các mỏ dài, lông nhiều màu sắc. Những con quóc đen trũi, chen lách vào giữa các bụi bờ...(.....)

2. Chọn từ ngữ thích hợp nhất (trong các từ đồng nghĩa cho sẵn ở dưới) để điền vào từng vị trí trong câu văn miêu tả sau đây:

Đêm trăng trên Hồ Tây

Hồ về thu, nước (1),(2). Trăng toả sáng rọi vào các gợn sóng (3). Bây giờ, sen trên hồ đã gần tàn nhưng vẫn còn (4) mấy đoá hoa nở muộm. Mùi hương đưa theo chiều gió (5). Thuyền theo gió cứ từ từ mà đi ra giữa khoảng (6). Đêm thanh, cảnh vắng, bốn bề.

(1): trong veo, trong lành, trong trẻo, trong vắt, trong sáng

(2): bao la, bát ngát, thênh thang, mênh mông, rộng rãi.

(3): nhấp nhô, lan toả, lan rộng, lăn tăn, li ti.

(4): thưa thớt, thưa thớt, lác đác, lơ thơ, loáng thoáng.

(5): thoang thoảng, ngào ngạt, thơm phức, thơm ngát, ngan ngát.

(6): trống trải, bao la, mênh mang, mênh mông.

(7): yên tĩnh, yên lặng, im lìm, vắng lặng, lặng ngắt như tờ

3. Trong cuốn Hồi kí Bác Hồ, hai nhà văn Hoài Thanh và Thanh Tịnh đã tả phong cảnh quê hương Bác như sau:

Trước mắt chúng tôi, giữa hai dãy núi là dãy nhà Bác với cánh đồng quê Bác. Nhìn xuống cánh đồng có đủ các màu xanh, xanh pha vàng của ruộng mía, xanh rất mượt của lúa chiêm thời con gái, xanh đậm của những rặng tre; đâu đó một vài cây phi lao xanh biếc và nhiều màu xanh khác nữa.

Đọc đoạn văn trên, em có nhận xét gì về cách dùng từ ngữ chỉ màu xanh? Cách dùng từ ngữ như vậy đã góp phần gợi tả điều gì về cảnh vật quê Bác?

4. Tìm và sửa các lỗi dùng từ, lỗi chính tả trong từng câu dưới đây:

a) Lão Hồ đang rình sau bụi cây, nhìn thấy Nai tở, thêm rõ rãi.

b) Tô Định là một viên quan lại của triều đình nhà Hán ở Trung Quốc.

c) Những người trong gia đình Mai đang làm gì vào những lúc nghỉ ngơi.

d) Đến Đà Lạt du khách còn được bơi thuyền trên Hồ Xuân Hương, ngồi trên những chiếc xe ngựa cổ kính để ngắm cảnh cao nguyên.

5. Tả cảnh nơi em ở (hoặc nơi em từng đến) vào một buổi sáng đẹp trời.

Đề 4

1. Chọn từ thích hợp trong ngoặc đơn để hoàn chỉnh từng câu dưới đây:
 - a) Chúng ta bảo vệ những (thành công, thành tích, thành tựu, thành quả) của sự nghiệp đổi mới đất nước.
 - b) Các quốc gia phải gánh chịu những (kết quả, hiệu quả, hệ quả, hậu quả) của sự ô nhiễm môi trường.
 - c) Học sinh phải chấp hành (quy chế, nội quy, quy định) của lớp học.
2. Điền từ thích hợp vào từng chỗ trống (chọn trong các từ đồng nghĩa):
 - a) Loại xe ấy.....nhiều xăng quá, không hợp với ý muốn của người..... nên rất khó.....
(tiêu dùng, tiêu thụ, tiêu hao)
 - b) Các.....là những người có tâm hồn.....
(thi sĩ, nhà thơ)
3. Đọc bài thơ sau:

Quê em
Bên này là núi uy nghiêm
Bên kia là cánh đồng liền chân mây
Xóm làng xanh mát bóng cây
Sông xa trắng cánh buồm bay lưng trời

Em hình dung được cảnh quê hương của nhà thơ Trần Đăng Khoa như thế nào?

4. Tả một cảnh đẹp mà em từng quan sát kĩ và cảm thấy yêu thích vào buổi chiều trong ngày

Đề 5

1. Tìm các cặp từ trái nghĩa trong các câu thơ sau:

- a) Trong như tiếng hạc bay qua
Đục như nước suối mới xa nửa vời.
Tiếng khoan như gió thoảng ngoài
Tiếng mau sầm sập như trời đổ mưa
(Nguyễn Du)
- b) Sao đang vui vẻ ra buồn bã
Vừa mới quen nhau đã lạ lòng
(Trần Tế Xương)
- c) Đắng cay mới biết ngọt bùi
Đường đi muôn dặm đã ngời mai sau
(Tố Hữu)

2. Tìm từ ngữ thích hợp điền vào chỗ trống để hoàn chỉnh các câu tục ngữ dưới đây:

- a) Chết đứng còn hơn sống.....
b) Chết còn hơn sống đục.....
c) Chết vinh còn hơn sống.....
d) Chết một đồng còn hơn sống.....

3. Trong bài Tiếng đàn Ba- la- lai- ka trên sông Đà, nhà thơ Quang Huy đã miêu tả một đêm trăng vừa tĩnh mịch vừa sinh động trên công trường sông Đà như sau:

Lúc ấy
Cả công trường say ngủ cạnh dòng sông
Những tháp khoan nhô lên trời ngẫm nghĩ
Những xe ủi, xe ben sóng vai nhau nằm nghỉ
Chỉ còn tiếng đàn ngân nga
Với một dòng trăng lấp lánh sông Đà.

Khổ thơ trên có hình ảnh nào đẹp nhất? Hình ảnh đó cho ta thấy ý nghĩa gì sâu sắc?

4. Trong các câu thơ dưới đây của Bác Hồ, nghĩa của từ “xuân” (in nghiêng) có gì khác nhau:

- a) *Xuân* này kháng chiến đã năm *xuân*.
b) Sáu mươi tuổi hỡi còn *xuân* chán.
So với ông Bành vẫn thiếu niên.
c) Mùa *xuân* là tết trồng cây.
5. Tả cảnh một đêm trăng đẹp trên quê hương (hoặc ở nơi khác) từng để lại cho em những ấn tượng khó phai

Đề 6

1. Với mỗi từ in đậm dưới đây hãy tìm một từ trái nghĩa:

a) Cứng: - thép cứng (VD: mềm)

- học lực loại cứng

- động tác còn cứng

b) non: - con chim non

- cân này hơi non

- tay nghề non

c) nhạt : - muối nhạt

- đường nhạt

- màu áo nhạt

- tình cảm nhạt

2. a) Tìm từ trái nghĩa với mỗi từ sau: thật thà, hiền lành, siêng năng.

b) ở mỗi từ trong cặp từ trái nghĩa nói trên, hãy tìm các từ đồng nghĩa

(VD: thật thà, chân thật...../ đối trá, giả dối.....)

3. Trong bài Bài ca về Trái đất, nhà thơ Định Hải có viết:

Trái đất này là của chúng mình

Quả bóng xanh bay giữa trời xanh

Bồ câu ơi, tiếng chim gù thương mến

Hải âu ơi, cánh chim vờn sóng biển

Cùng bay nào, cho trái đất quay!

Cùng bay nào, cho trái đất quay!

Đoạn thơ trên giúp em cảm nhận được điều gì về trái đất thân yêu?

4. Chỉ ra chỗ chưa hợp lí trong từng câu sau:

a) Tôi đề nghị anh Long đang đứng dậy.

b) Bố nó khuyên nó sẽ chăm học.

5. Tả ngôi nhà em ở cùng với những người thân.

Đề 7

1. a) Tìm từ trái nghĩa với mỗi từ sau: nhỏ bé, sáng sủa, vui vẻ, cao thượng, cẩn thận, đoàn kết

b) Chọn một cặp từ trái nghĩa nêu trên để đặt câu

2. Tìm từ trái nghĩa với các từ in đậm trong cụm từ sau:

- hoa **tươi**

- cau **tươi**

- rau **tươi**

- củi **tươi**

- cá **tươi**

- nét mặt **tươi**

- trứng **tươi**

- màu sắc **tươi**

3. Trong bài **Hạt gạo làng ta** của nhà thơ Trần Đăng Khoa có viết:

Hạt gạo làng ta
Có bão tháng bảy
Có mưa tháng ba
Giọt mồ hôi sa
Những trưa tháng sáu
Nước như ai nấu
Chết cả cá cờ
Cua ngoi lên bờ
Mẹ em xuống cấy...

Em hiểu đoạn thơ trên như thế nào? Hình ảnh đối lập trong đoạn thơ gọi cho em những suy nghĩ gì?

4. Trong các thành ngữ, tục ngữ dưới đây có lỗi chính tả không? Nếu có hãy nêu nguyên nhân mắc lỗi và sửa lại cho đúng.

a) Ai kháo mà sung.

e) Chia ngọt xẻ bùi.

b) Ăn bữa hôm no bữa mai.

g) Đâm chồi náy lộc.

c) Ăn miếng chả miếng.

h) Một cây làm chẳng lên non.

d) Con sâu làm giàu nồi canh.

l) Giấy rách phải giữ lấy nề.

5. Tả con đường (hoặc một đoạn đường) quen thuộc nơi em ở (hoặc con đường nơi khác mà em thích)
